

Badeferie i den Botniske Bugt

Af: Tove Oldam

Sommerens kajakferie i uge 29 og 30 2003 gik fra Ålandsøerne til Turku (Åbo) i Finland. Hvis man kigger på en globus, ser det ud som om, at Ålandsøerne ligger isolerede midt i den Botniske Bugt, men det er kun den halve sandhed. Mere detaljerede kort viser, at der er skær og større eller mindre øer hele vejen mod øst med længste øhop på 4-5 km.

Vor lille sommerferietrup: Henning Reichstein, Uffe Witt, Bent Zacho, Susanne Keiding og jeg havde været i det skønne Åland tidligere og var blevet inspireret af Bo Bensby, Søren og Anders' tur året før. Vi valgte dog at tage en mere afslappet udgave af turen og slutte i Turku i stedet for Helsinki.

Indledende bookingproblemer

Planen var at tage bilerne med til Åland, parkere ved en campingplads i Marienhamn, ro til Turku (211 km), tage kajakkerne på kajakvogne på en færge tilbage til Åland og videre hjemover. En del transport, men vi mente bestemt, at det var bøvlet værd. Og fik ret.

Jeg forsøgte mig først med en mail til Viking Line – et af de to færgeselskaber, der sejler fra Turku til Åland. De ville ikke tage kajakker om bord med mindre de lå på toppen af en bil. Jeg forsøgte igen – helt nede på knæ, men den gik ikke. Uffe kontaktede derefter Silja Line og fik sig charmet ind – vi kunne medtage kajakkerne som fragt. Puha – hele planen afhang ligesom af muligheden for en returfærge.

Åland

Henning og jeg mødtes den 15.7 med Uffe ved færgehavnen 5 minutter før deadline og fulgtes ad til Marienhamn, hvor vi traf på Susanne og Bent.

Bent tog vand ind

Ved 7-tiden om aftenen havde vi shoppet færdig i byen, pakket kajakkerne stopfulde, parkeret bilerne og var klart til at drage ud i vildnisset – ud for os selv på de skønne, ensomme skær.

Denne lille aftenur på 7-8 km ud til en velegnet overnatningsø, blev vor eneste erfaring med blæsevejrs over 4 ms. Der var en fredelig sidevind, der gav lidt vuggen, men problemer for Bent, der ikke har ror og som for øvrigt havde stoppet så mange kilo i kajakken, at cockpitkarmen næsten flugtede med vandlinien. Så han tog vand ind. Efter et lille kryds måtte vi holde pause, mens Bent pumpede vand ud.

Denne aften blev også den eneste, hvor vi kunne nyde den lyse skandinaviske aften uden myg – pga. vinden.

Luksus-vejr

Resten af turen mod Finland blev næsten vindstille med solskin og temperaturer på 29-30 grader i skyggen, som der ikke var noget af. Den Botniske Bugt var flad som en pandekage morgen og aften og meget uproblematisk under hele turen. Det var helt fantastisk. Det havde vi jo selvfølgelig ikke kunnet regne med og slæbte derfor som sædvanlig rundt med regn- og uldtøj, lange benklæder og varme soveposer, men beklædningen morgen, middag, aften og nat gik mere på næsten-Adam- og Eva-kostume, solcreme og kasket og for Uffes vedkommende en fluesmækker.

Badedyr

Vandet var fint, klart og med en passende temperatur på 20-22 grader – specielt klart ved Åland og langt ude mellem Åland og Finland. Jo tættere vi kom på Finland, desto flere grumsede, uigennemsigtige vandområder, roede vi igennem.



formiddagspause-bad, frokostpause-bad, eftermiddagspause-bad, aften- og sommetider lige-inden-myggene-kommer-og-skræmmer-os-inden-for-i-teltene-nat-bad.

En dag i middagsheden efter fødeindtagelsen erklærede Henning: ”Nu skal der altså snart ske noget med vand, ellers koagulerer mine æggehvideoffer!” Og så var der badeseance igen.

Krav til lejrpladser

Det drejede sig ofte om at komme hurtigt i vandet, sådan lige inden vi smeltede, men der var visse forberedelser, der lige skulle overstås. Vi skulle først finde en passende ø, og det kunne sommetider tage 1½-2 timer. Der skulle måske lige roes et par kilometer inden, der var nogle øer at vælge imellem - og specielt overnatningsøen skulle opfylde visse krav, før den kunne godkendes:

- Det skulle være let at komme i land og få kajakkerne op
- Der skulle være flade teltpladser tæt på kajakkerne, så vi ikke skulle slæbe vort grej for langt
- Én plads skulle være på 2m² græs til Susanne – resten var fint med klipper
- Der skulle være gode bade faciliteter med klart vand, hvor der var dybt nok til at hoppe på hovedet i, hvor der var en glat glidebane at komme i fra, hvor man kunne komme op igen (nok så væsentligt, for de sorte alger i vandkanten på klipperne var slimede og meget glatte) og uden fedtemøg (et Bo Bensby-udtryk dækkende over noget væmmeligt vandkantsnask – og faktisk temmelig sjældent på de egne)
- En glat, varm solnedgangsklippe at samles og spise på med panoramaudsigt
- Spændende fugle at kigge på – gerne havørne
- Begrænsede mængder myg og klæger (der er tale små bitte hurtige myg, der stikker næsten før de får sat sig og monsterklæger på 5-6 cm, der er temmelig skræmmende men heldigvis tilpas langsomme og lette at få ram på)
- Gerne skygge på teltene om morgenen (en næsten umulighed, da der var meget få træer i den ydre skærgård)
- Gerne muligheder for en gåtur

Og langt fra beboelse og færgeruter.

Hul i hånden

På andendagen, da vi søgte efter en egnet frokost-ø, gled jeg på en glat rokkesten, da jeg skulle tage mod Susannes kajak. Jeg tog af med min godt polstrede hofte, slog et stykke af stor-tåneglen og fik vand i øret. Mit styrt så vist temmelig dramatisk ud, men jeg fokuserede først selv mest på vandet i øret. Mens jeg brokkede mig fælt og hældte vand ud af øret, opdagede jeg, at jeg havde taget fra med højre hånd og havde fået en klippespids op mellem pege- og langefinger – og dermed fået et dybt hul på 5-7 mm. Det blødte ikke meget, men det sad jo et træls sted.

Det lykkedes mig at undgå at få betændelse i hullet – jeg roede uden beskyttelse om dagen og havde Compeed på om aftenen, når jeg ragede rundt på klipperne. Der skete ting og sager i hånden, efterhånden som ophelingsprocesserne udviklede sig. Hver morgen var området inde i hånden omkring hullet hævet op som en mindre bordtennisbold og det tog lige en times roning, inden jeg havde fået sammenpresset vævet så meget, at jeg kunne holde helt normalt på pagajen.



Færgetræk

Et hav af kæmpestore færger fiser rundt på skærgårdsmotorvejen mellem Stockholm, Åland, Turku og Helsinki. Vi undrede os meget over, om der virkelig kunne være behov for så mange færger. Man er temmelig lille ved siden af en færge og vi holdt os som regel langt væk fra færgeruterne.

En af de første aftner havde vi raket noget rundt i færgefyldte områder, men havde trukket os nogle ørækker tilbage fra ruten og havde fundet en fin fin ø. En halv meter over vandlinien var der en fantastisk flot flad klippe, hvor jeg naivt slog mit telt op.

Jeg spiste glad min neoprenmad (tørkost) og nød aftenstilheden, da aften-færgetrækket fra Turku startede. Selvom færgeruten var langt væk, rullede bølgerne ind mod vor lille ø og reflekteredes mellem klippeskrænterne i en voldsom larm, inden vandet ramte vor ø.

Jeg blev noget bekymret for min kajak og mit telt, der jo stod temmelig lavt og fladt. Men bølgerne kom kun 30 cm op – der var 20 cm mere at løbe på. Så bare tag det roligt! Når én færge og de tilhørende bølger havde passeret, gik der lige et par minutter – så kom den næste. I alt 4-5 færger.

Nå – vi gik i seng derefter. Kl. 0.30 startede natfærgetrækket. Liggende i teltet i vandkanten var lydene meget mere voldsomme og jeg strøg ud af teltet med min sovepose for at sikre mig, at det gik uden problemer. Er der tidevand? Nå stadig ikke nogle problemer, så jeg gik ind i mit nye telt med den helt vandtætte bund og forsøgte at sove og ignorere den næste færges bølger, da de rullede ind. Mit selvoppustelige liggeunderlag er kun en ½ meter bredt, så jeg lå med begge arme uden for i varmen – højre arm oppe og venstre arm nede langs kroppen. Ups! En bølge skyllede ind under teltet, under højre arm, videre under liggeunderlaget, der lattede et øjeblik og videre under venstre arm og væk igen. En sær fornemmelse, men jeg kunne jo registrere, at jeg ikke sejlede væk, så jeg blev liggende og prøvede at være sej. Indrømmet – jeg fik ikke noget søvn før færgetrækket var slut ved 3-4-tiden. Og teltet var nede næste morgen, inden morgenfærgerne passerede.

Kultur

Bent sørgede for vore kulturelle inputs ved at læse højt af "Kalevala" om aftenen. "Kalevala" er det store finske nationalepos - Finlands svar på de islandske sagaer, hvor den finske folkesjæl beskrives gennem skildringer af Finlands opståen, natur og magi. Mens tjenende ånder viftede myg væk omkring ham, læste han de fine historier op – og efterhånden fik vi den finske kultur ind under huden og kunne genkende den, da vi krydsede grænsen og befandt os i finstaltende områder (Åland er finsk, men svensktalende), hvor et oplysende skilt med budskabet: "KAPEL" nu pludselig hed "KAAPELI".

Fnidder i planen

Tju hej, hvor det gik på vor tur østover. Masser af badepauser og bestemt ikke stressende dagsdistancer på 25-30 km og forhold, hvor vi kunne krydse rundt lige hvor vi ville. Vejret var overhovedet ingen hindring. Det gik lidt for stærkt, synes jeg – vi havde jo først booket færge til lørdag i uge 30.

Jeg foreslog derfor, at vi skulle ro lidt frem og tilbage ude i den ydre skærgård, hvor alt var smukt, klart, rent og uforstyrret. Men nej – Bent var aldeles uenig – hans mål med turen var, at komme fra punkt A til punkt B – og han ville da hellere fremskynde processen og tage hjem til Danmark og bruge tiden til noget andet end at rakke rundt i skærgården længere end nødvendigt. Stor krise på en lille ellers fredelig ø med uidentificerbare kæmpelorte (vi var lidt spændte på hvilke kræ, der ville dukke op af krattet i løbet af natten – det viste sig at være en mega-svane med en sund fordøjelse).

Ok så, hvor langt har vi herfra og til Turku? – måle måle regne regne – 50 km. Så ville vi kunne være der om et par dage.



Ny rekord

Dagen efter, mandag, var der krudt i Bent's kajak og vi fór den direkte vej mod Turku. Da vi holdt aftenmadspause i en meget civil bådhavn kl. 18-20, konkluderede vi, at vi havde 12 km igen – såoh – vi kunne jo lige så godt fortsætte.

Det gjorde vi så og roede i en herlig medsø i solnedgangen det sidste stykke vej, inden vi tullede rundt i det snigende tussmørke ved 23-tiden for at finde den campingplads, som alle indfødte påstod, var der, men ingen rigtigt kunne udpege.

Lige lovlig lovlydig

Efter en dram fra min æblesaftevandsbeholder med cognac gik Susanne, Bent og jeg i gang med at slå telte op på stranden. Vi gad simpelthen ikke koncentrere os om campingpladsregler, men ville bare godt have vort hjem op i det sidste lys. Men Uffe og Henning er frygteligt lovlydige, grænsende til det enerverende. De er ikke til at få til at bøje regler o.lign. men vandrede ½ km op til receptionen for at bekendtgøre, at vi var kommet og selvfølgelig for at få at vide, at vi ikke måtte sove på stranden.

Så vi måtte slå teltene ned, tømme kajakkerne, have kajakvognene frem og slæbe kajakkerne i tungt sand og efterfølgende flere hundrede meter på en vej til en fin – ja da – men meget officiel og kedelig plads. Svede svede, mens myggene kredsede.

På jagt i Turku

Næste formiddag tog vi bussen til Turku City for at få ændret vore færgebilletter og for at finde et sted i byen, hvor vi kunne og måtte få kajakkerne op af vandet. Færgen gik om morgenen kl. 9 og vi kunne ikke nå at komme roende de 9 km fra campingpladsen om morgenen, uden at skulle urimeligt tidligt op. Vi ville derfor også gerne finde et sted, hvor vi kunne overnatte ved vore kajakker i nærheden af færgelejet.

Vi vandrede langs havnekajen med restaurantskibe i hedebløgen og svedte bravt, mens vi orienterede os. Der var to steder, hvor vi kunne få kajakkerne op, men der var et par km til færgen og det ville blive hårdt arbejde at køre de fem kajakker på tre kajakvogne.

Ved færgen fik vi lov at checke området og fandt ved siden af selve færgelejet et indhak i kajen med en gammel arbejdsponon, hvor vi mente, at vi med fælles hjælp og rigeligt med tid ville kunne få kajakkerne løftet de 2 meter op over kajen. Vi fik lov at ankomme efter aftenens sidste færge kl. 22 og forsøge os.

Surrealisme

Kl. 20 forlod vi campingpladsen i de velorganiserede kajakker, hvor vi havde samlet de tunge ting således, at de forholdsvis let kunne tages op af kajakkerne. Vi sneglede os mod færgelejet forbi en havnefront med finske marinefartøjer. Zigzaggede og kiggede interesserede på grejet. Om det var os, de fra land megafoniserede højlydt og i et ikke særligt pænt tonefald til, skal jeg være usagt – jeg kan jo ikke finsk!

Færgen sejlede efter planen og vi ankom til pontonen. Uffe stod op på den og hev kajakken op, mens jeg hjalp Bent med at komme i land ved kajen og tog hans kajak efterfølgende. Med et liggeunderlag som beskyttelse på kajkanten fik Bent og Uffe i fællesskab bugseret Uffes kajak på land. Og det uden at tømme den 80-90 kg (et kvalificeret gæt) tunge kajak først.

Derefter gik det slag i slag. Det var utroligt, at det kunne lade sig gøre. En kraftindsats fra d'herrer. Den proces, jeg havde tippet til at ville vare minimum en time, var klaret på under 10 minutter. En fuldstændig surrealistisk oplevelse og vi var alle sammen helt høje efterfølgende, da vi satte os på havnekajen i projektørlyset og lavede Trangia-mad og drak vin.

Hér må man ikke campere..

Vi havde fået lov at trække kajakkerne op af vandet, men direkte at opholde os på det lukkede område, det var vist os selv, der synes, at det måtte være passende. De ansatte fra færgeselskabet kørte forbi uden at kommentere vor sære tilstedeværelse. Først da herrerne havde lagt sig under åben himmel og myg og Susanne og



jeg havde slået teltene op på asfalten for at beskytte os mod insektstormen, kom en vagt kørende og standsede. ”Her må man ikke campere”, erklærede han – og eftersom jeg var eneste opretstående person på det tidspunkt, kom jeg med en ikke særlig lovlydig historie om, at vi jo sandelig ikke camperede men skulle med færgen næste morgen og for øvrigt havde fået lov af cargo-afdelingen. ”Nå men så godnat!”, sagde han venligt og lod os være i fred.

Det blev en nat fuld af sære indtryk bag myggenettet (jeg havde ikke overteltet på) med havnelyde og lys og en særlig fornemmelse af at ligge midt på et aflåst område i en storby.

.. og så gik turen hjemefter

Efter en færgetur tilbage i den smukke skærgård, en tur på restaurant i Marienhamn, en overnatning på endnu en campingplads, en dags bilturisme på Åland, færgen mod Sverige, overnatning i et skovbryn med en molestret Ford Mondeo som nærmeste nabo, en masse kilometer og endnu en færgen til Frederikshavn og sydpå til kendte himmelstrøg.

